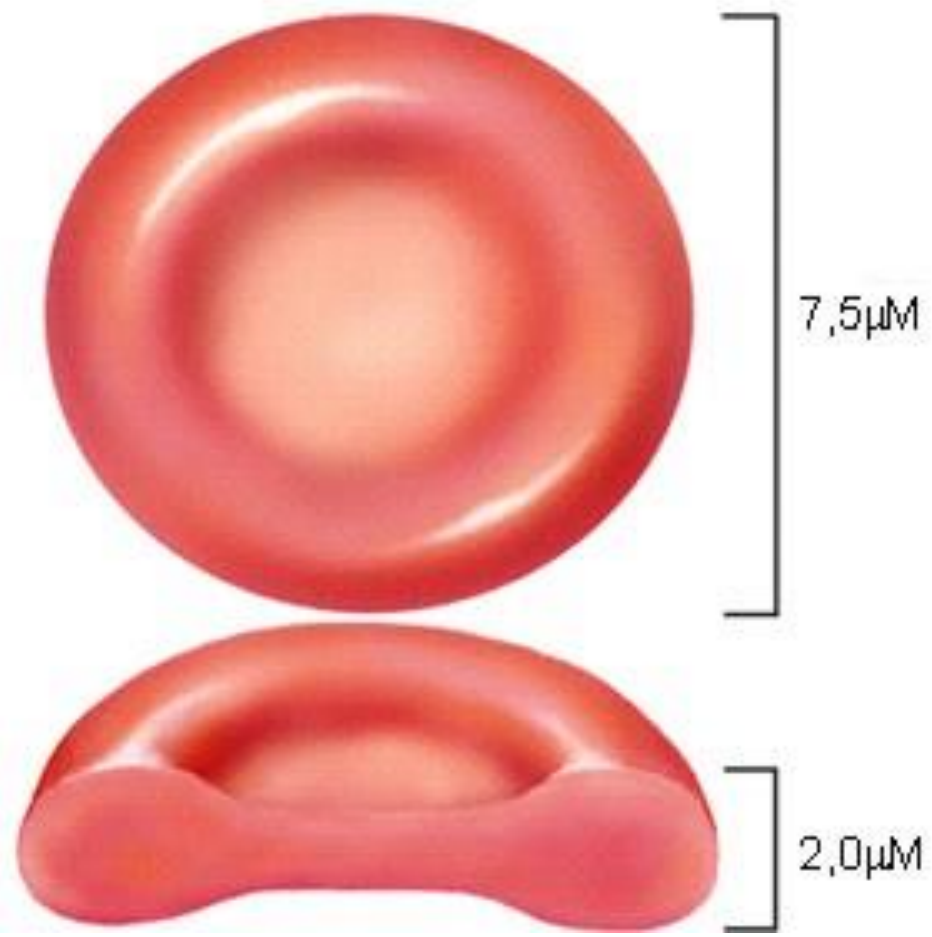
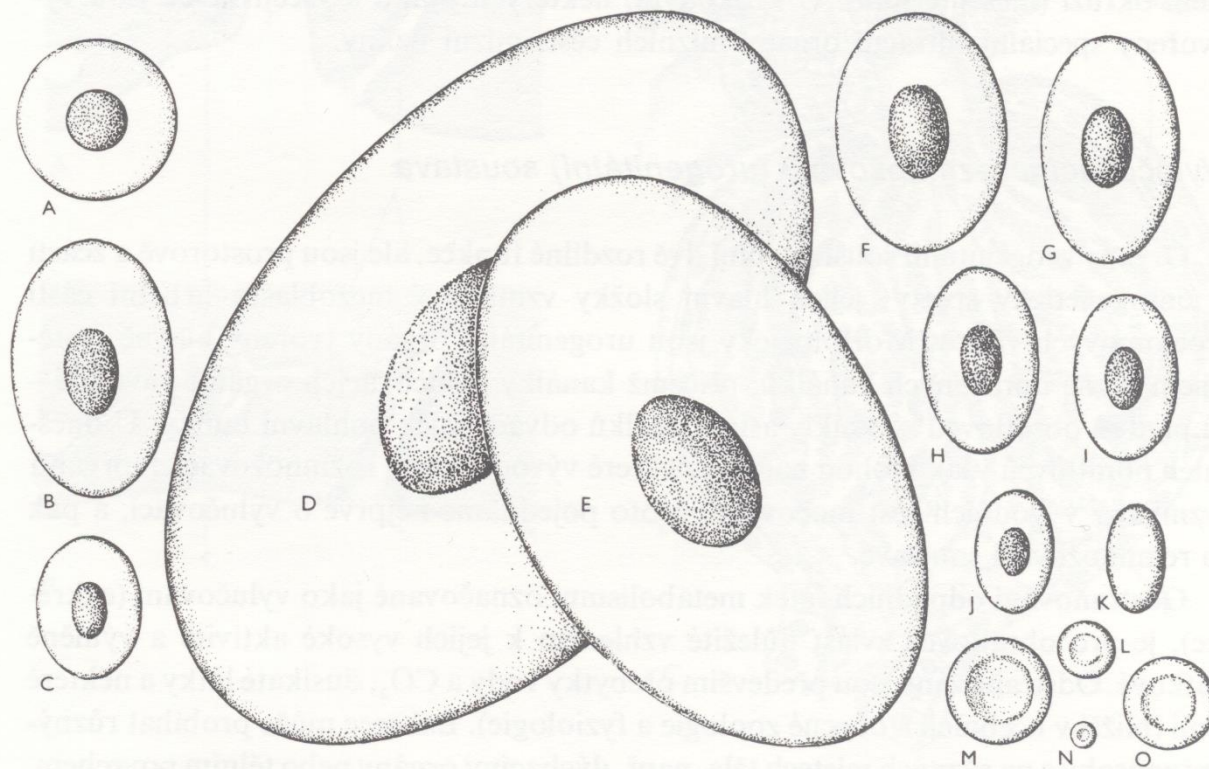

Červené krvinky

(erytrocyty)

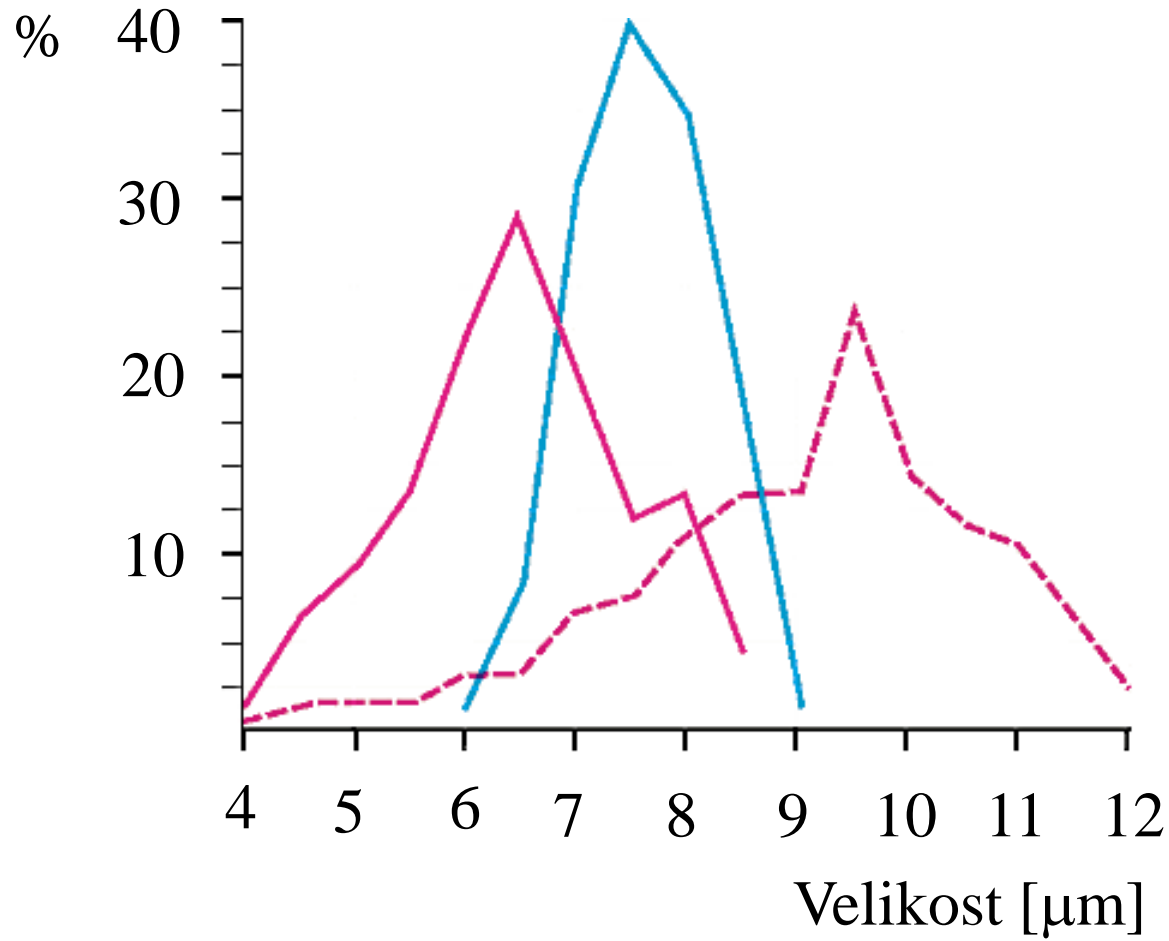

Obr. 41. Červéné krvinky (erythrocyty) různých obratlovců v jednotném měřítku: A – minule (rod *Petromyzon*), B – rejnok (rod *Raja*), C – kostnatá ryba (rod *Solea*), D a E – ocaseři obojživelníci (D – *Amphiuma*, E – *Proteus*), F – bezocasý obojživelník (rod *Rana*), G a H – plazi (G – *Testudo*, H – *Lacerta*), I a J – ptáci (I – *Struthio*, J – *Gallus*), K až O – savci (K – *Lama*, L – *Capra*, M – *Elephas*, N – *Tragul*, O – *Homo*). Podle Giersberga a Rietschela.

Anizocytóza (Price-Jonesova křivka)

$4,3 - 5,3 \times 10^{12} / l$ (muži)

$3,8 - 4,8 \times 10^{12} / l$ (ženy)

celkové množství: 25×10^{12} (~ 5 l krve)

60% voda

40% sušina

95% hemoglobin

ostatní proteiny

lipidy

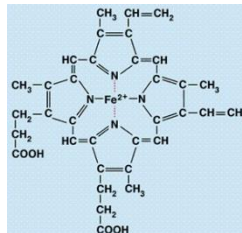
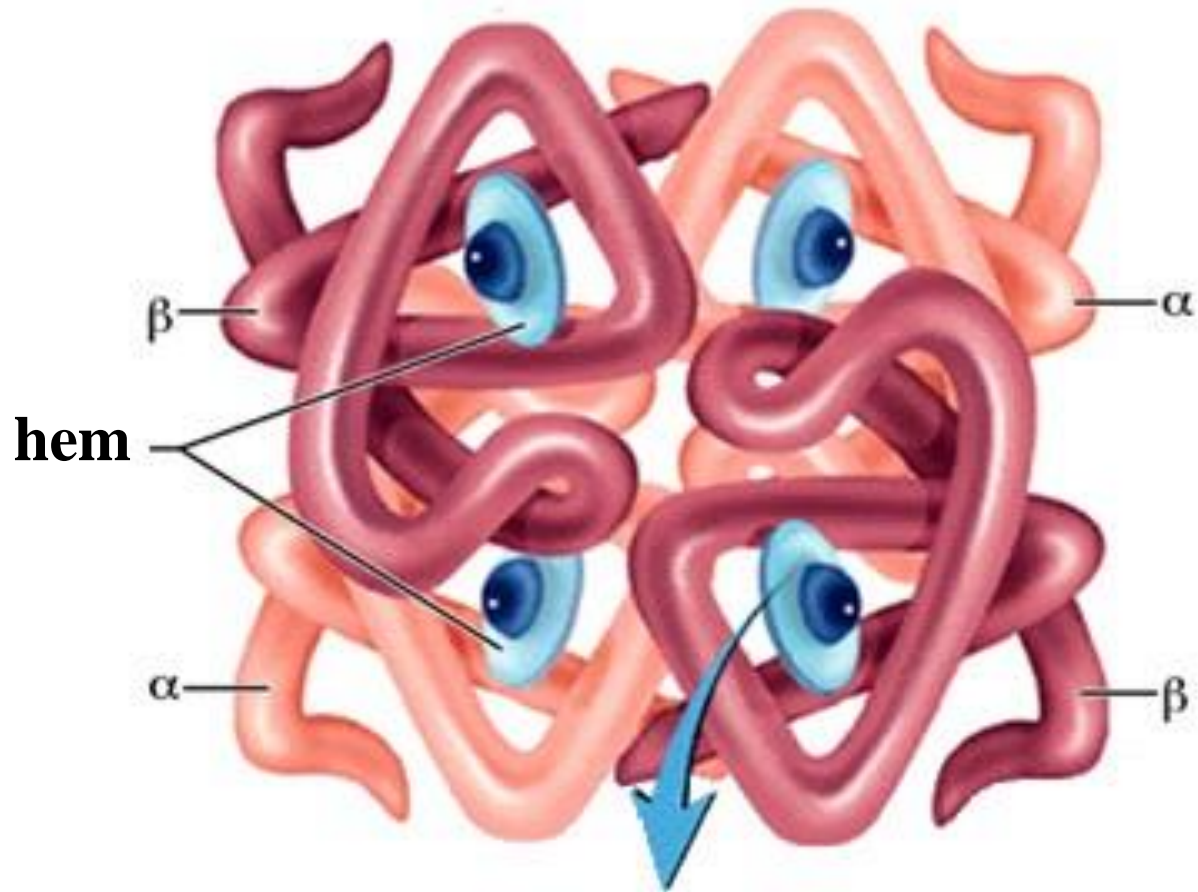
sacharidy

elektrolyty

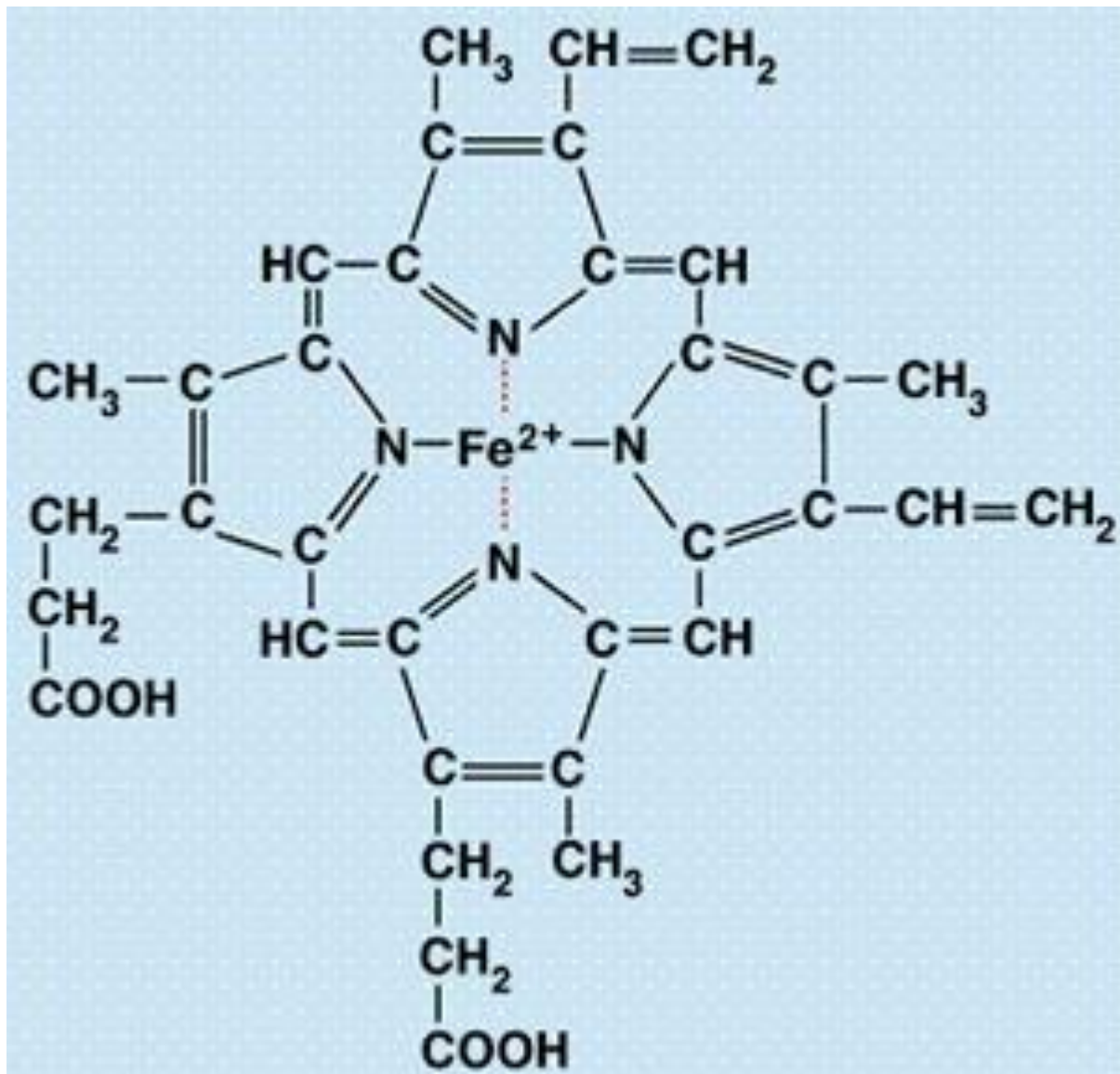
individuální identita – povrchové molekuly na membráně
(cukry a bílkoviny)

metabolismus erytrocytů:

- anaerobní glykolýza (Embden-Meyerhofův cyklus)
- boční sled reakcí – 2,3-difosfoglycerát (2,3-DPG)
- vysoký obsah glutathionu
- methemoglobin reductasy (udržují Fe^{2+})
- karboanhydrasa

Embryonální hemoglobiny:

Portland	$\zeta_2\gamma_2$
Gower 1	$\zeta_2\varepsilon_2$
Gower 2	$\alpha_2\varepsilon_2$

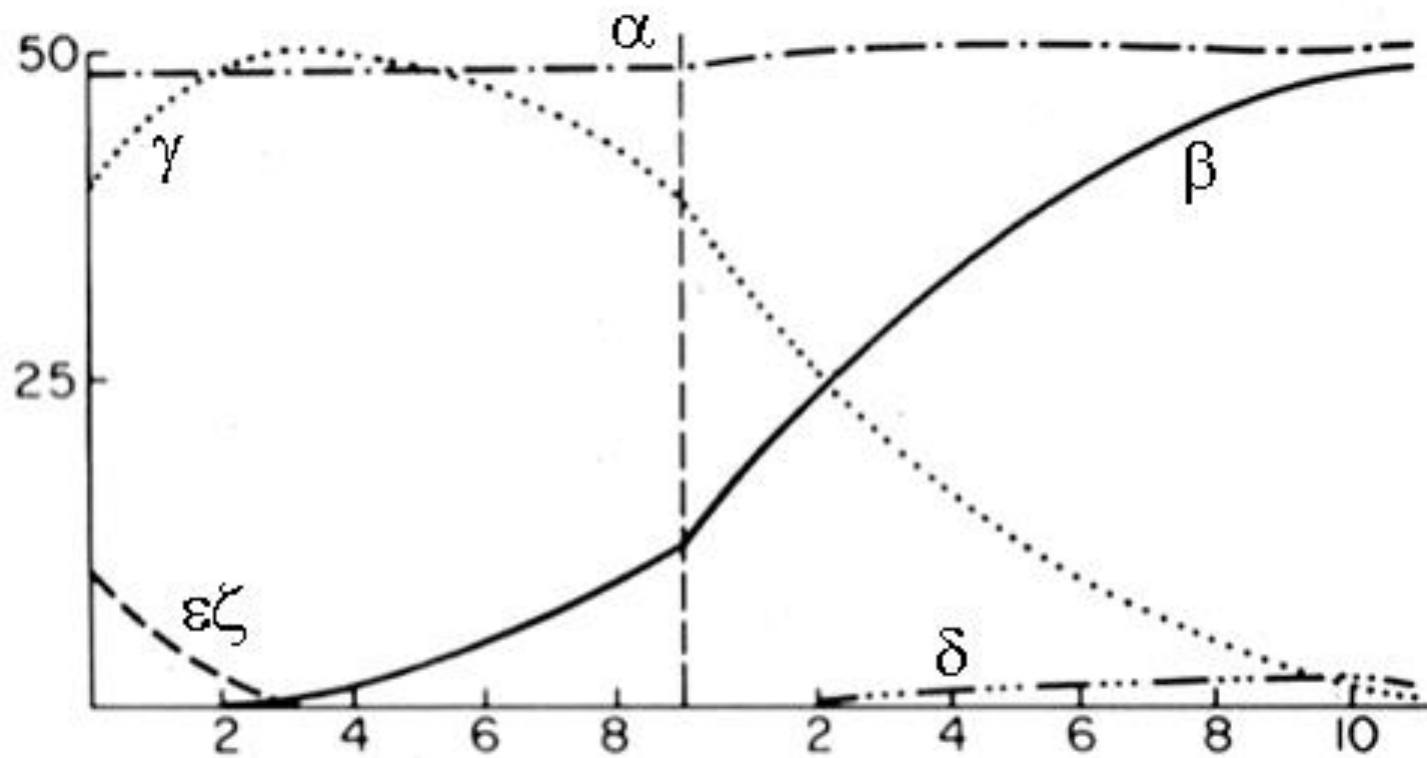
Fetální hemoglobin:

HbF	$\alpha_2\gamma_2$
-----	--------------------

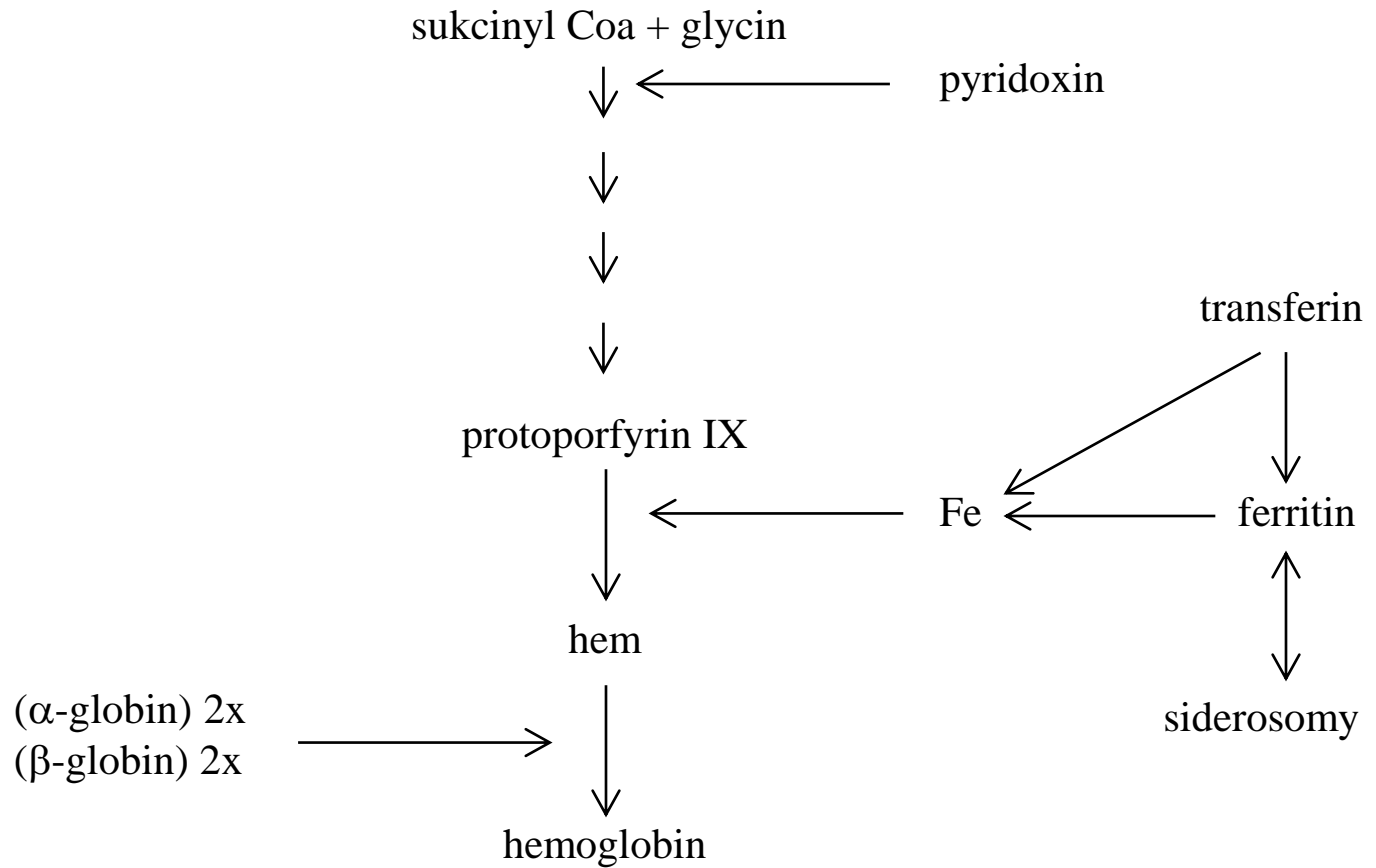
Hemoglobiny dospělého typu:

HbA	$\alpha_2\beta_2$
HbA ₂	$\alpha_2\delta_2$

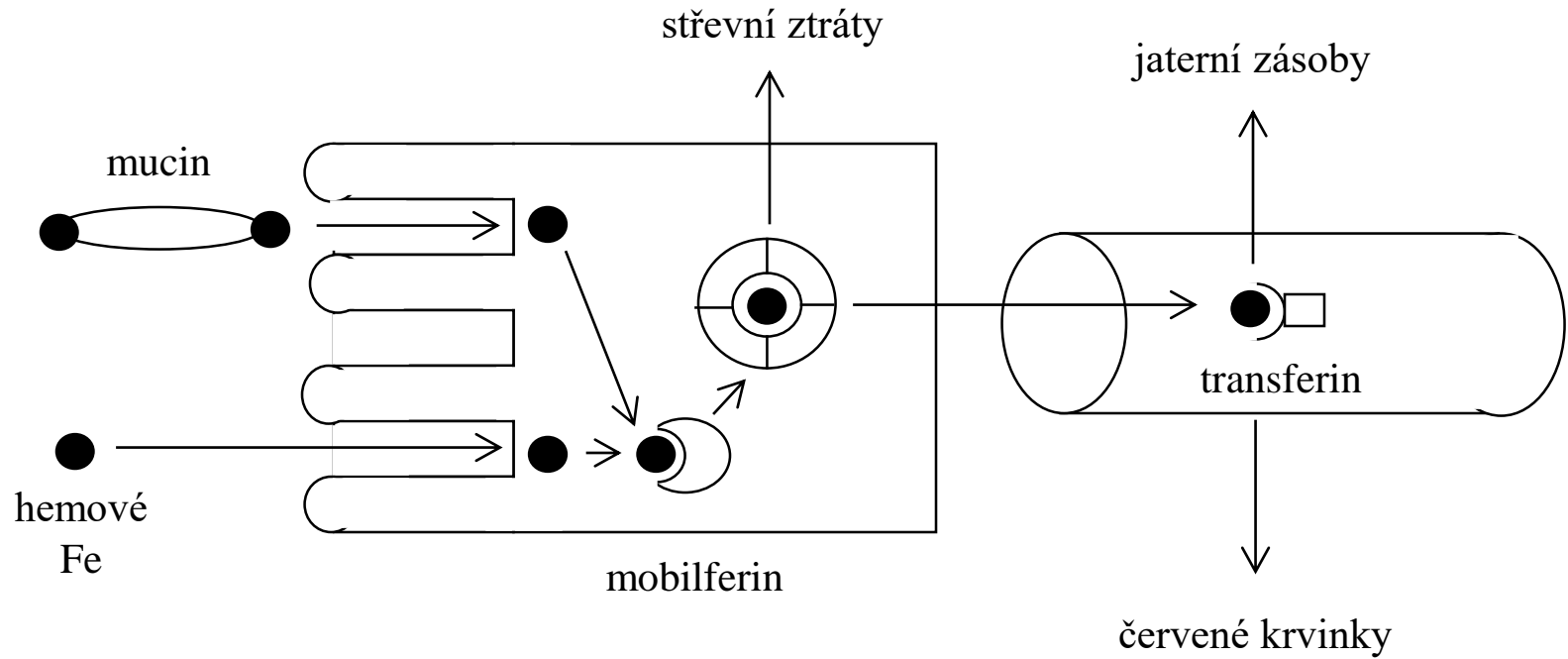
% celkového Hb

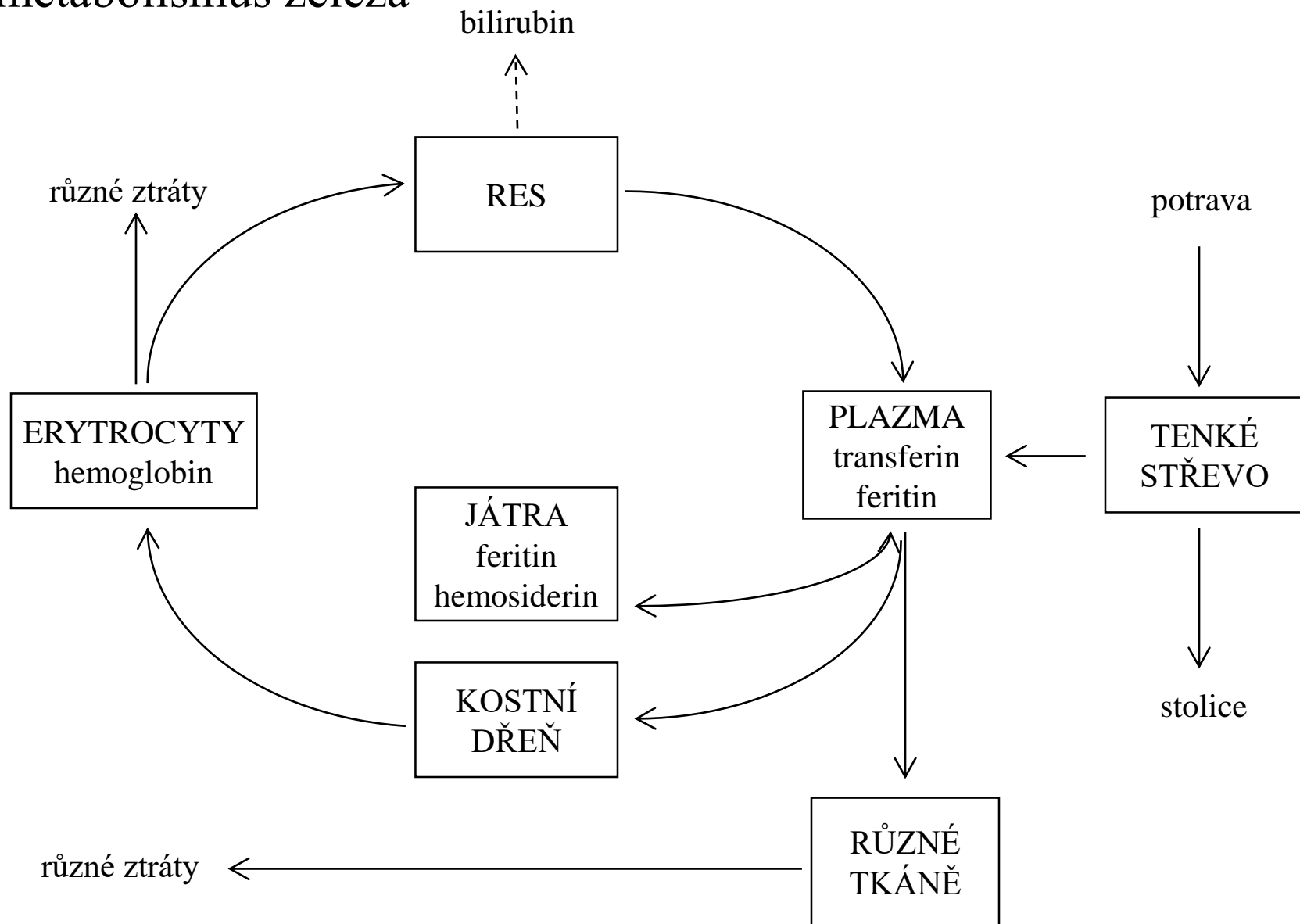
syntéza hemoglobinu

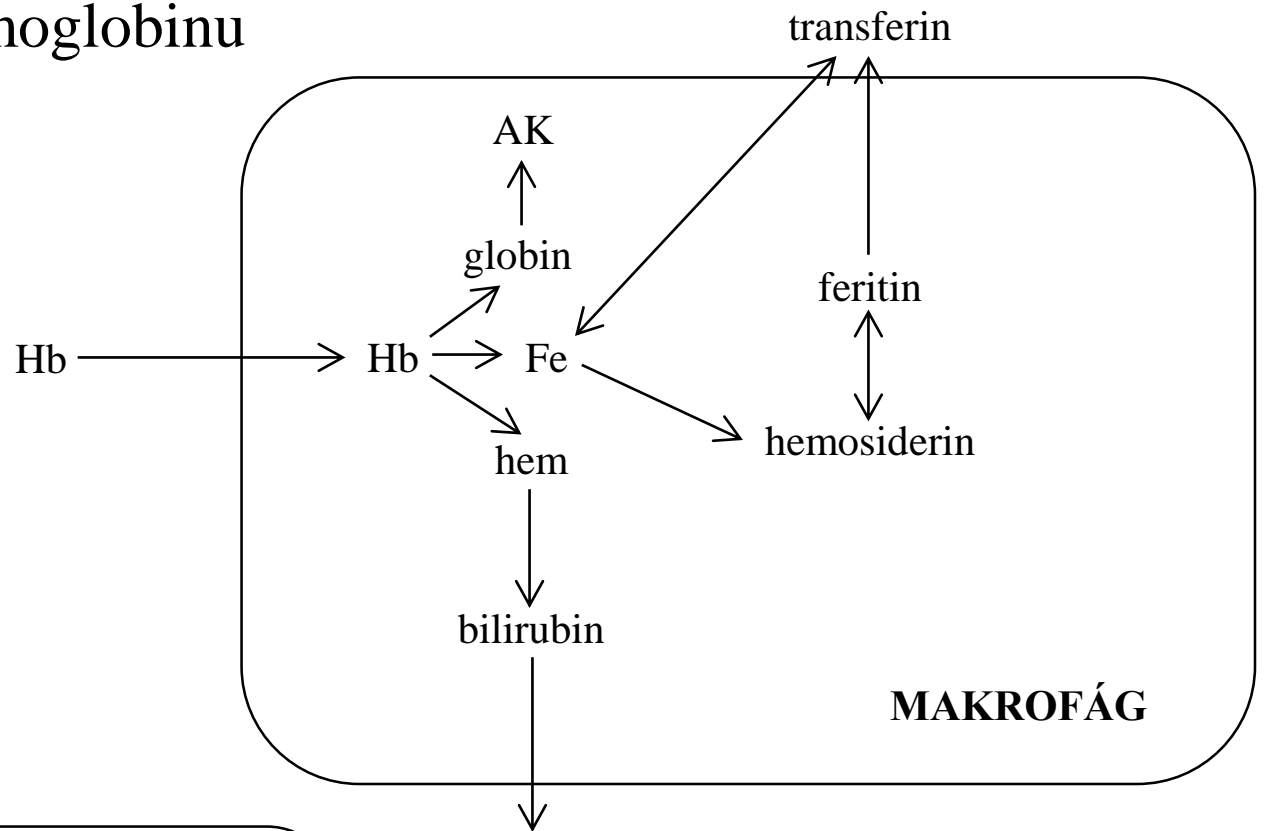
absorbce železa

metabolismus železa

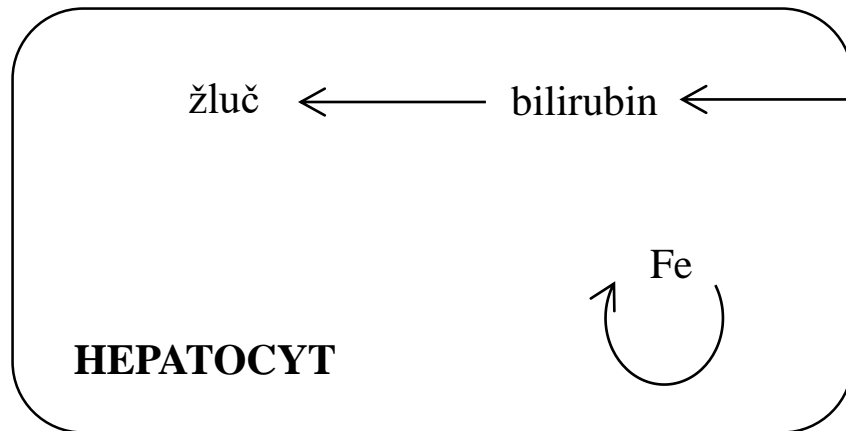

metabolismus hemoglobinu

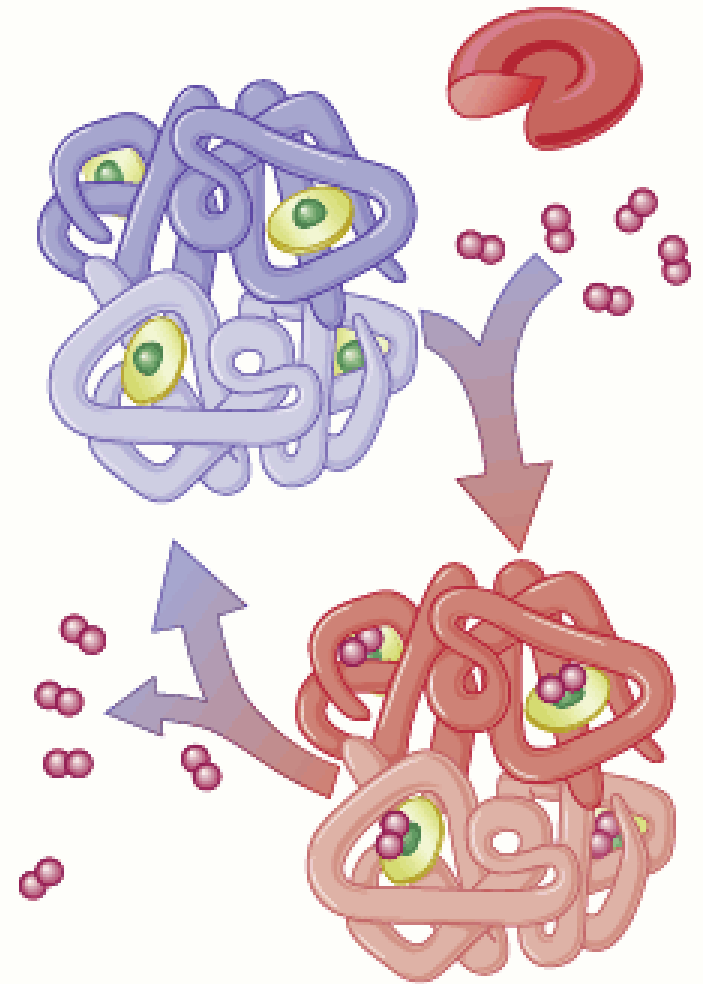
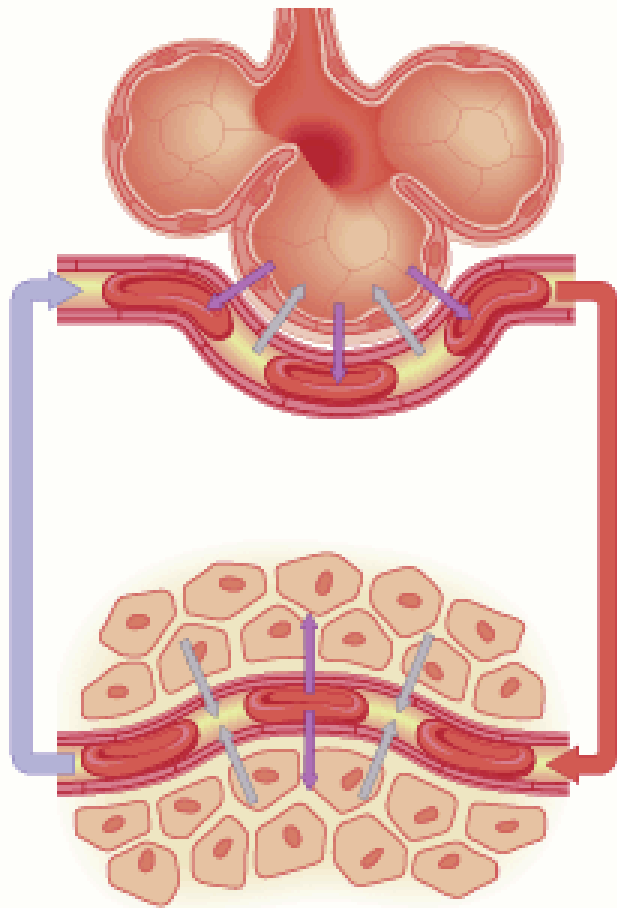

KREV

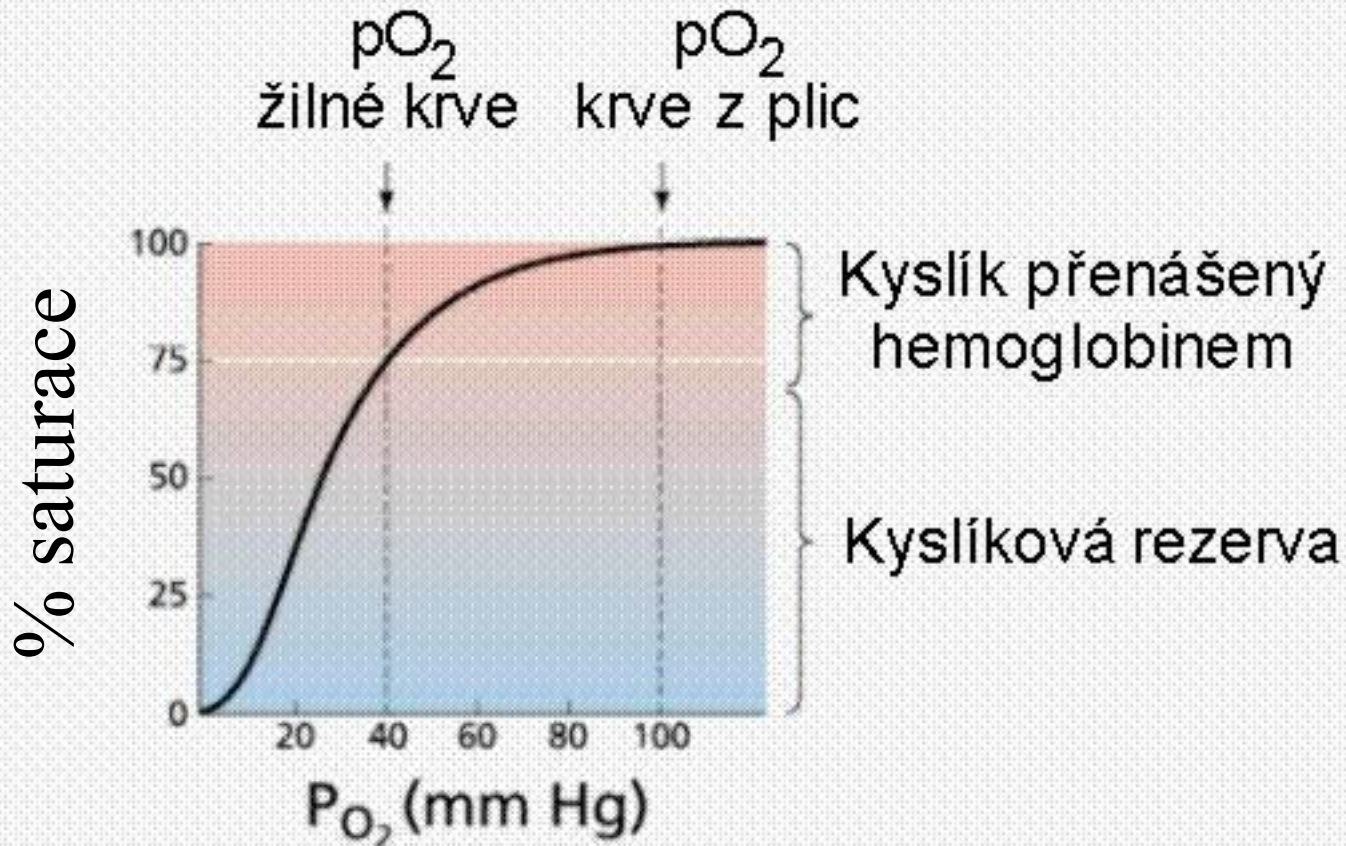
MAKROFÁG

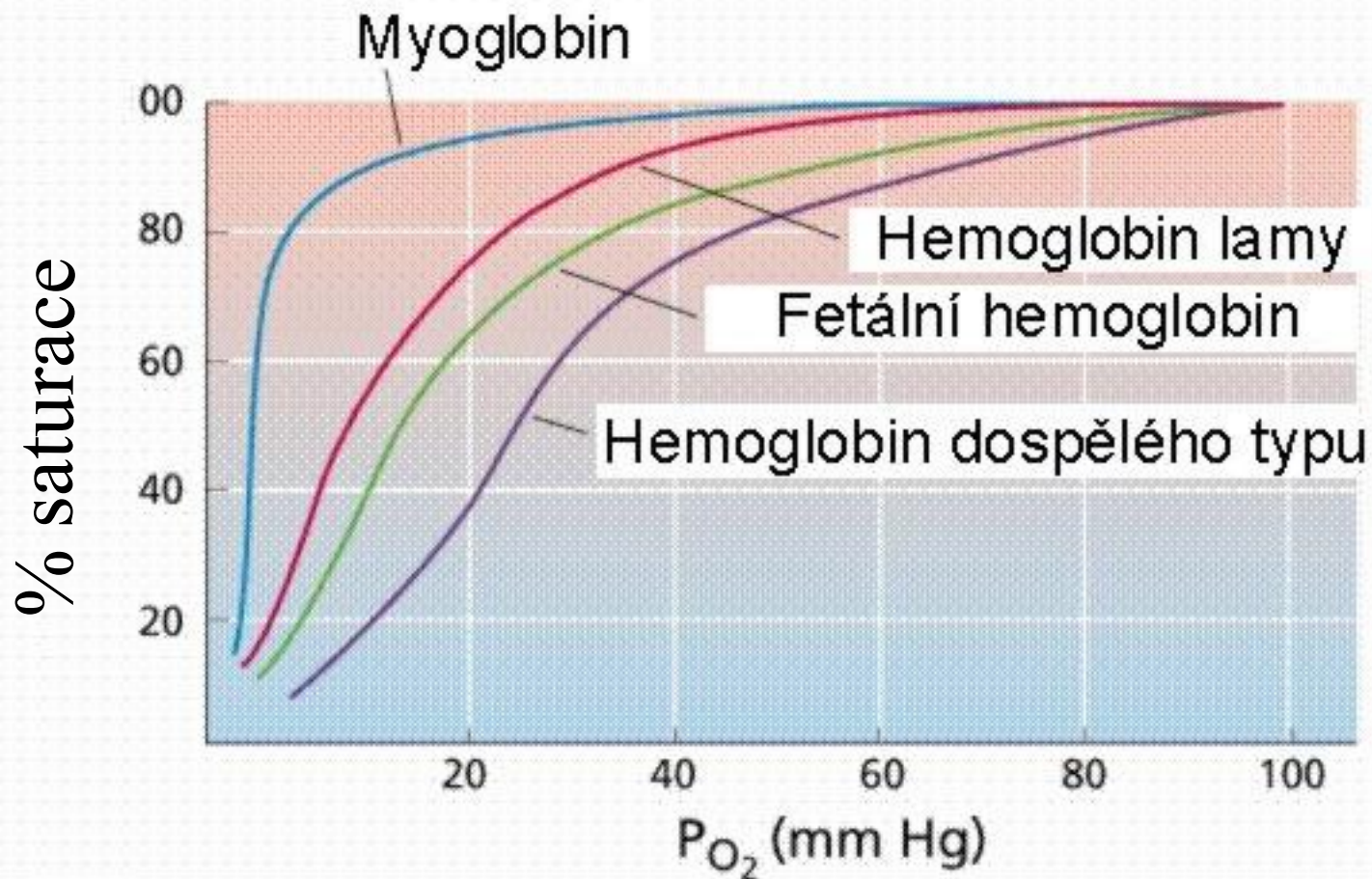

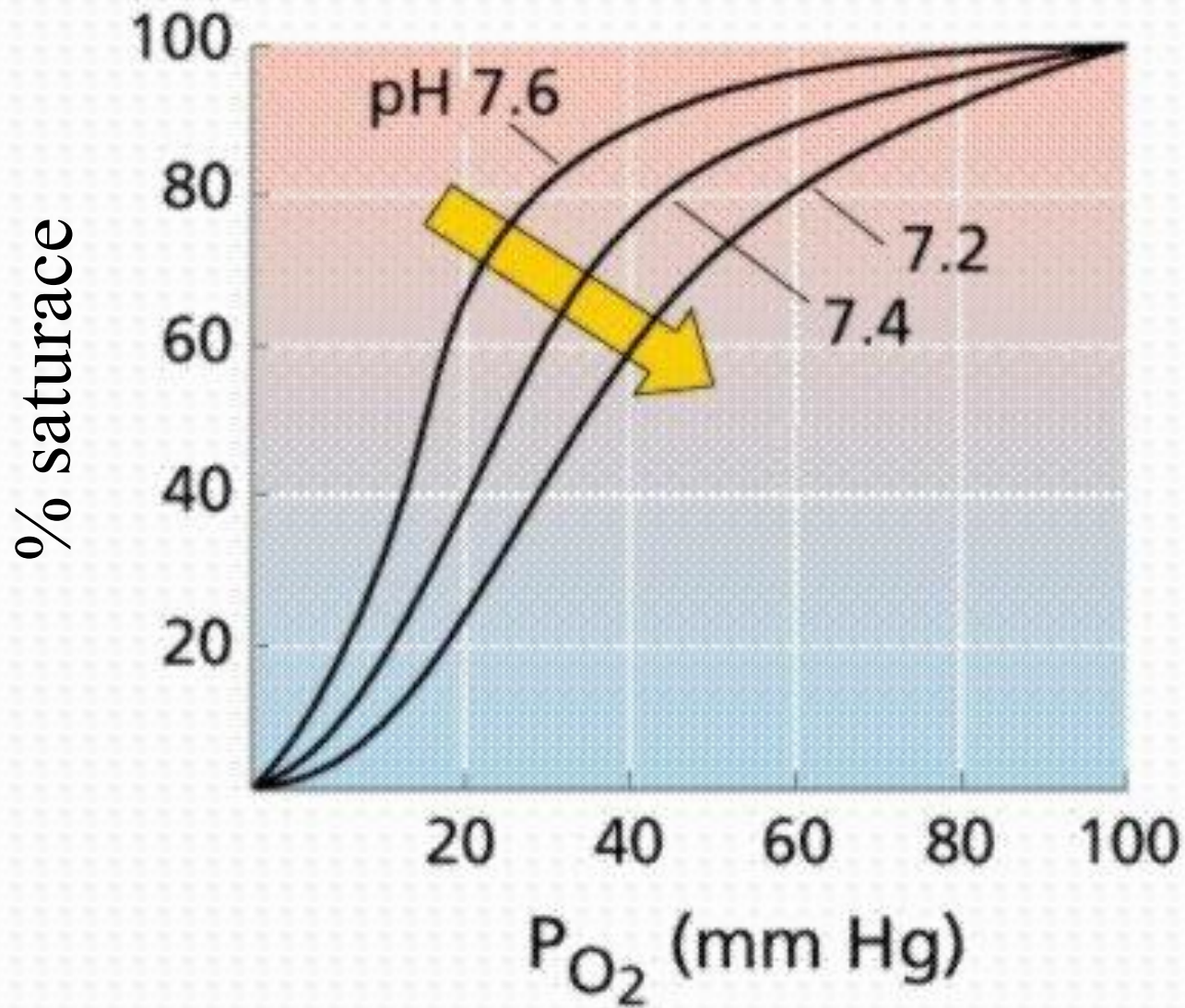
HEPATOCYT

Bohrův efekt

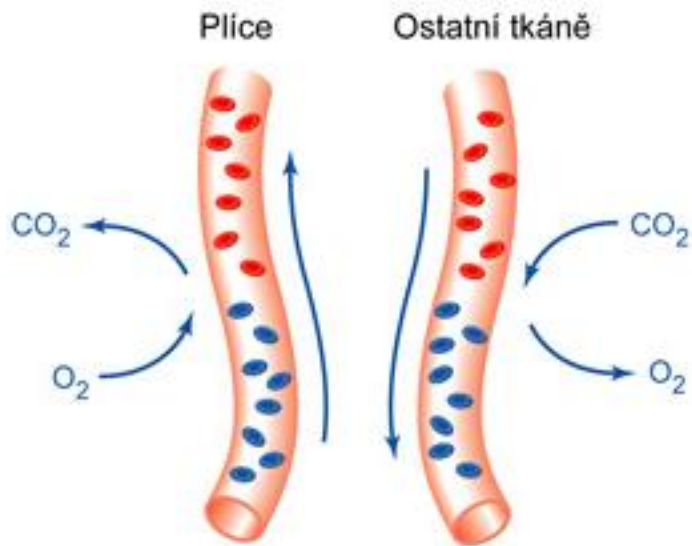
- dánský fyziolog Christian Bohr (1904)
- v přítomnosti CO_2 se snižuje afinita O_2 k respiračním barvivům (hemoglobin)
- zvýšená hladina CO_2 (snížené pH) → snížená afinita vazby O_2 k hemoglobinu
- usnadněný přenos O_2 hemoglobinem
  - vazba O_2 na hemoglobin v plicích
  - uvolnění O_2 z hemoglobinu ve tkáních

Bohrův efekt

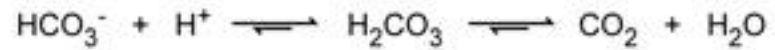
- oxyhemoglobin (HbO_2) je silnější kyselinou než deoxyhemoglobin (Hb)
- ve tkáních (nižší pH v důsledku uvolňování CO_2 a metabolických kyselin - zejména laktátu), HbO_2 snadno uvolňuje kyslík
- v plicích, kde CO_2 z krve odchází, Hb naopak kyslík snadno váže
- uvolňování a vazba H^+ hemoglobinem také usnadňuje odstraňování CO_2 v plicní ventilaci a napomáhá udržet pH krve ve velmi úzkém intervalu

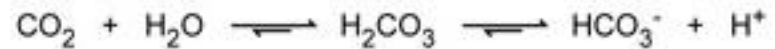
Bohrův efekt

Plice

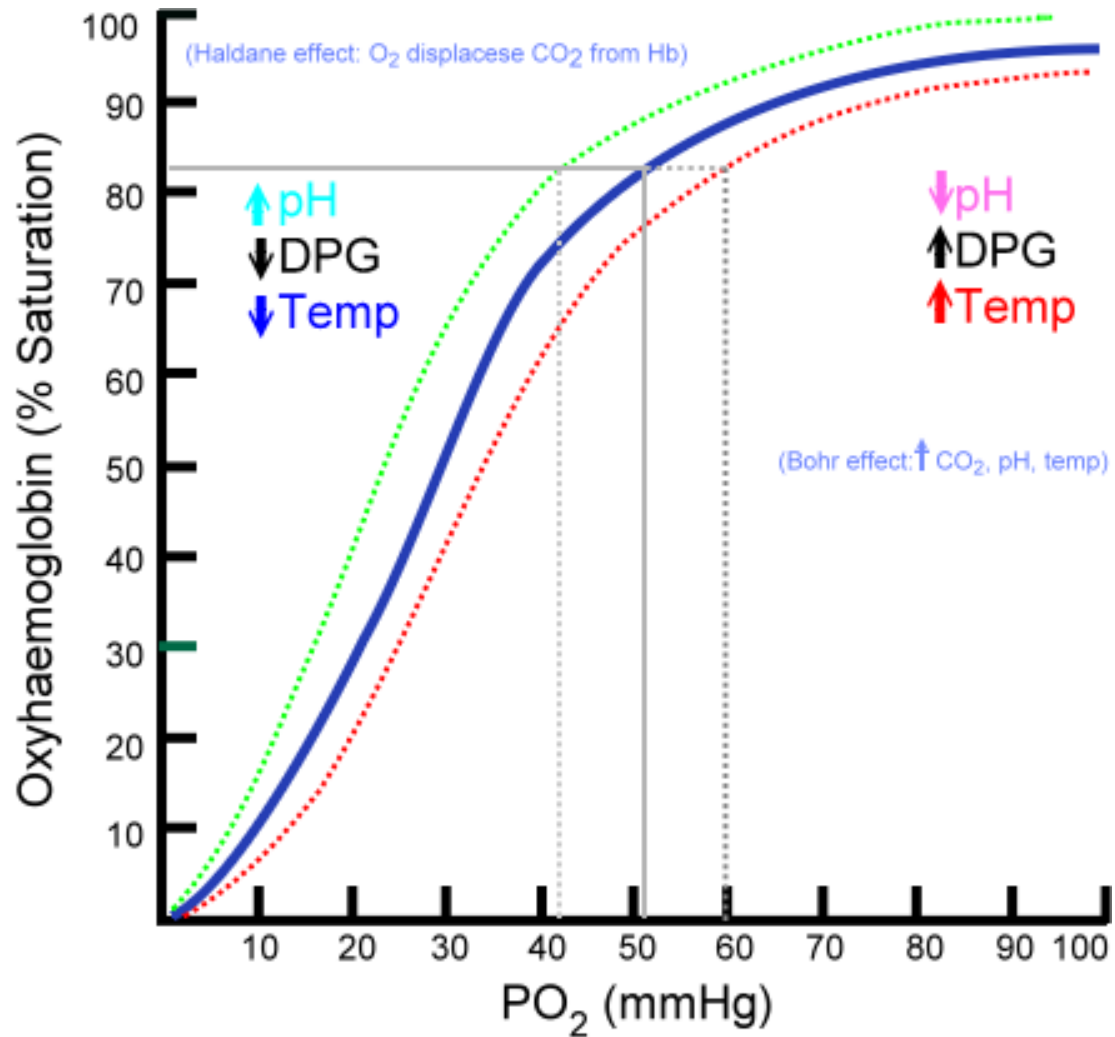
Ostatní tkáň

Haldanův efekt

- britský lékař John Scott Haldane
- čím nižší je okysličení krve, tím vyšší je její schopnost přenášet oxid uhličitý
- redukovaný Hb (deoxyhemoglobin) snadněji váže protony
- $\text{CO}_2 + \text{H}_2\text{O} \rightarrow \text{H}_2\text{CO}_3 \rightarrow \text{H}^+ + \text{HCO}_3^-$
- posun reakce doprava

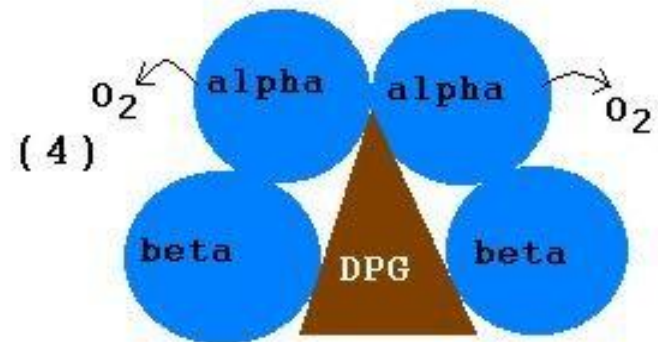
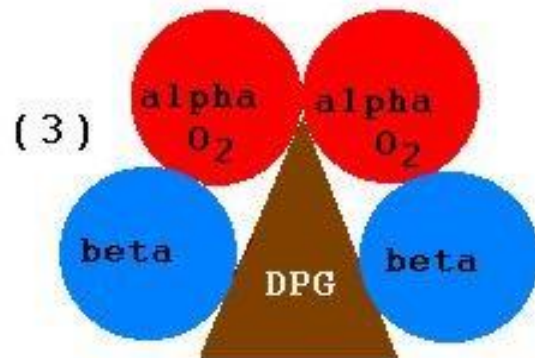
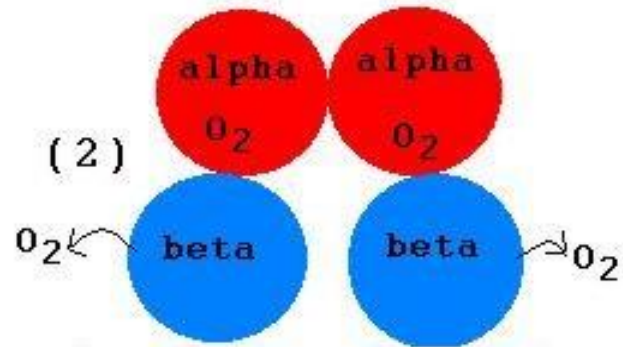
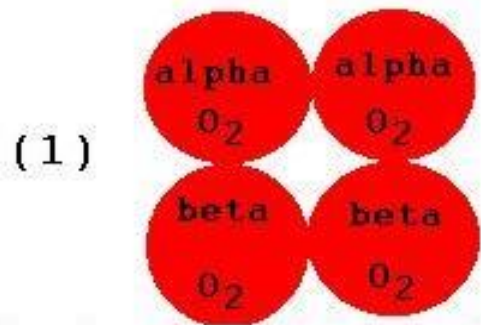
Bohrův a Haldanův efekt

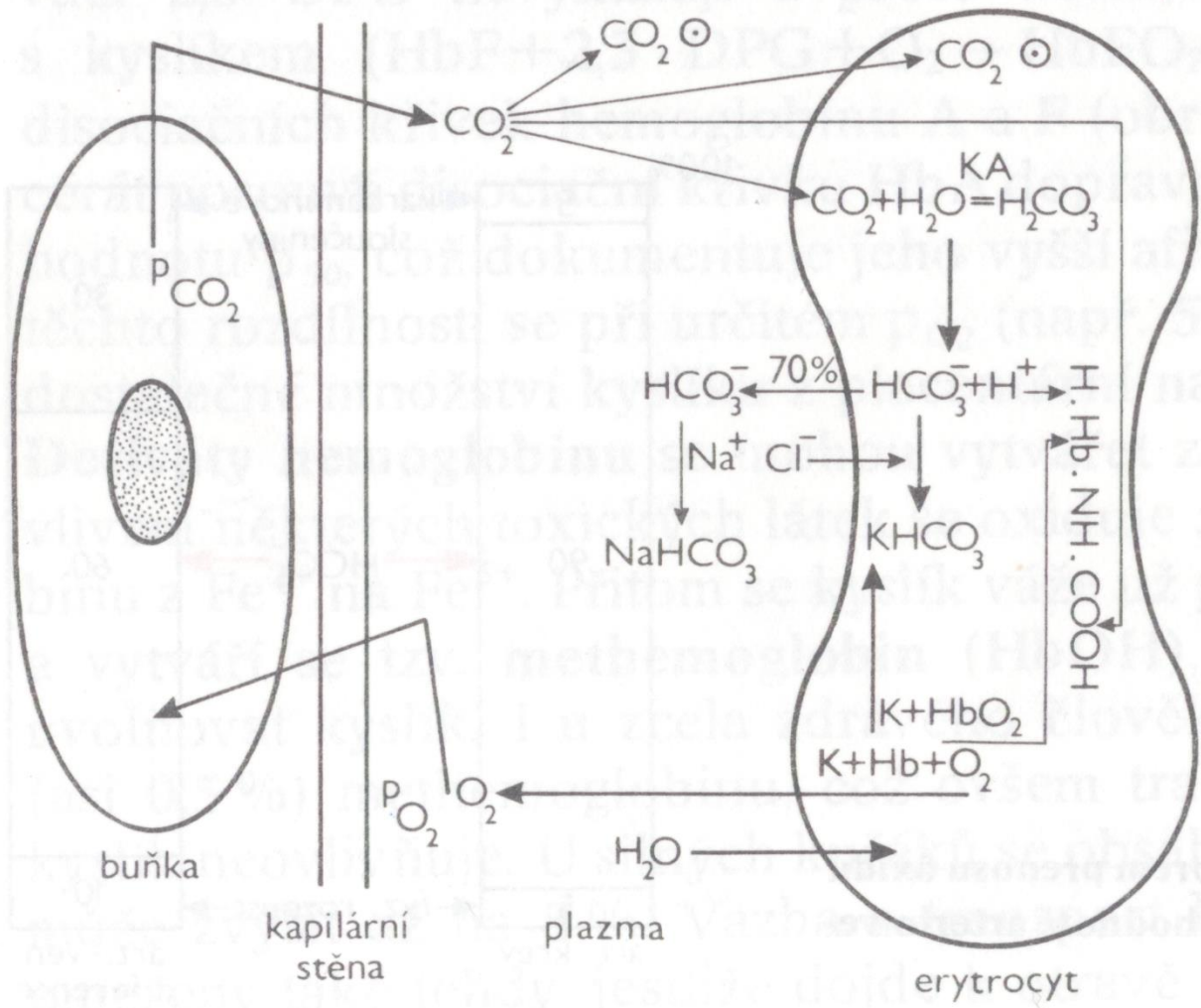

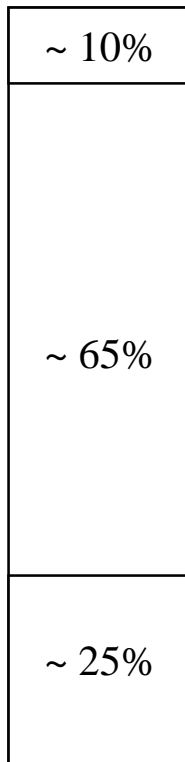
2,3-DPG

- přibližně 5 mmol/L v červených krvinkách
- vyšší afinita k deoxyhemoglobinu (ve tkáních) než k oxyhemoglobinu (v plicích)
- vazba k částečně deoxygenovanému Hb – snažší uvolnění zbývajícího kyslíku
- nižší afinita k HbF

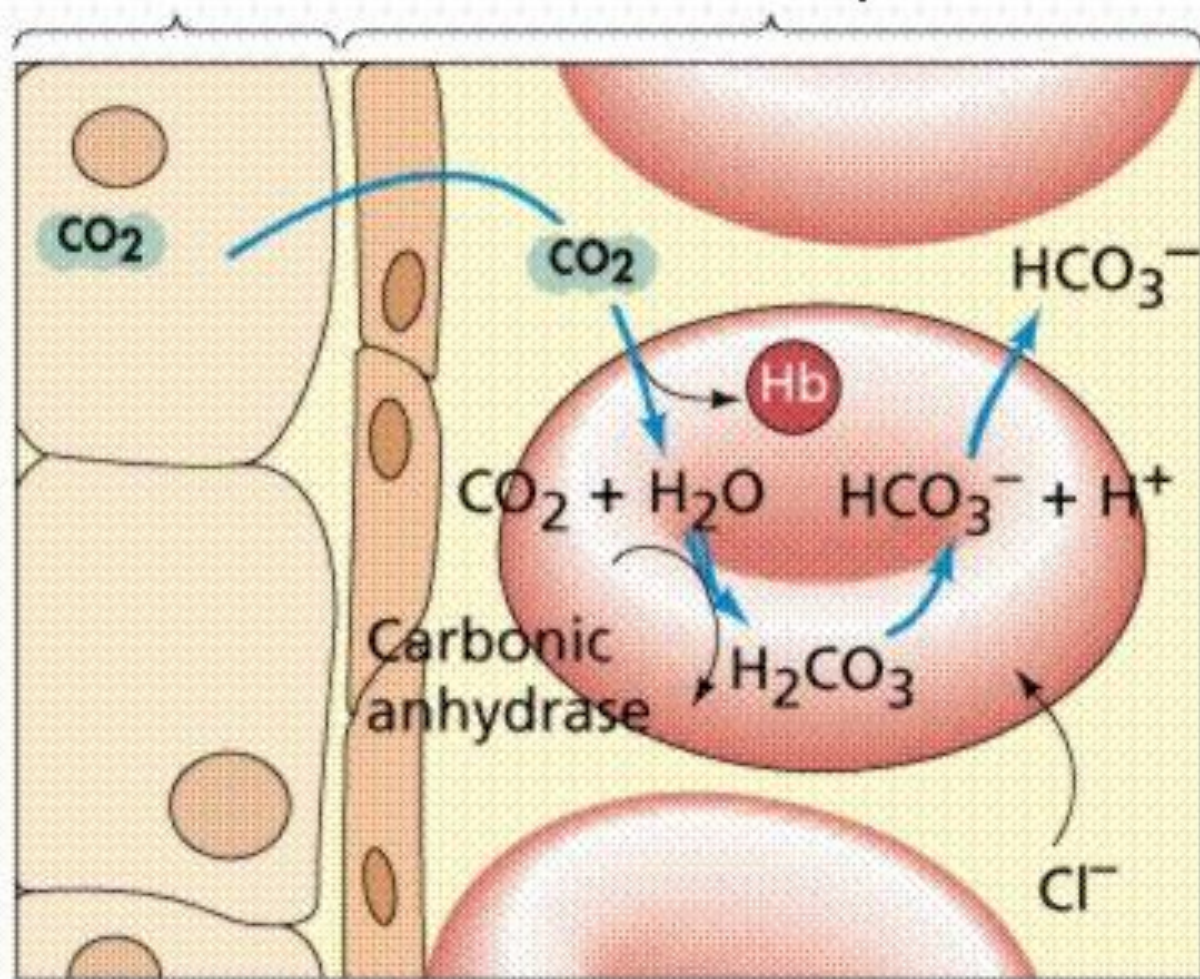
přenos CO₂

- rozpuštěný
(plazma, erytrocyty)
- HCO₃⁻
- karbaminové sloučeniny
(karbaminohemoglobin)

Tkáň

Krevní kapilára

Krevní kapilára

Plíce

